

Anita Hjelm

December 2009

Projektplan "Film i vården"

Film Stockholms projekt förslag/ Kultur i Vården 2010

Sammanfattning/Målsättning

Under 2010 avser Film Stockholm att utarbeta metoder för pedagogiskt arbete med rörlig bild för patienter inom vården. Projekten kan utföras inom ramen för Kultur i vården. Arbetet innebär att hitta samarbetsformer mellan enheter inom landstingets kulturförvaltning (Film Stockholm, KIV, konstenheten), lämpliga samarbetspartner bland vårdgivare, frilansare och organisationer inom filmbranschen samt med distributörer av konst-, kort- och dokumentär film.

För de unga patienter som vistas på sjukhus vill vi skapa möjligheter till eget skapande med rörlig bild. Vi tänker oss dels ett projekt för barn med somatiska sjukdomar och dels ett projekt för unga patienter inom psykiatrin. För de äldre patienterna inom geriatriken vill vi erbjuda program med film och samtal. Projekten ska utformas och genomföras i nära samarbete med berörda personalkategorier samt erfarna mediepedagoger. Vi vill också undersöka kostnaderna samt utarbeta olika modeller för finansiering av mer kontinuerlig filmvisning i den offentliga vårdmiljön.

Målsättningen är att skapa metoder där patienternas delaktighet och egna skapande är i fokus. Metoderna ska komplettera det traditionella Kultur i Vården utbud som huvudsakligen består av underhållande föreställningar. Metoderna ska leda till "interaktiva program" som i framtiden kan knytas till KIVs programkatalog för att bli lättillgängliga för beställarna.

Bakgrund

Ett lyckat exempel på öppenhet mellan institutioner och "kulturgivare" är BUS-biblioteket - Sahlgrenska universitetssjukhusets barn- och ungdomsbibliotek i Göteborg. Det är ett kulturhus i miniatyr vars verksamhet bygger på ett nätverk av fristående samarbetspartners. Inom olika kulturformer erbjuder de barn och ungdomar en mångfald av aktiviteter dels i form av mer traditionella program med föreställningar men barnen ges också möjligheter till eget skapande. Genom olika konstformer kan de undersöka och uttrycka det som är viktigt för dem. En dag i veckan är det animationsverkstad. Ett genomtänkt utbud av kvalitetsfilm erbjuds och i samarbete med Göteborgs filmfestival premiärvisas film för de unga patienterna!

2010-01-11

Till skillnad från BUS biblioteket avser vi inte att bygga upp programmen runt en plats utan utarbeta metoder som på sikt kan fungera på olika platser inom vården. Ett barnperspektiv ska genomsyra arbetet och vi behöver därför diskutera och pröva hur de mediepedagogiska metoder som idag används framgångsrikt i bla skolor fungerar när man möter sjuka barn och ungdomar. Inom såväl Film Stockholm som konstenheten finns erfarenhet av att arbeta med projekt med patienter inom ungdomspsykiatrin. Vi vet hur viktigt det är att jobba nära den personal som har kompetensen om ungdomarnas sjukdom för att projekten ska bli meningsfulla.

Metoderna ska alltså utarbetas och genomföras i samarbete med befintliga aktörer i vården lekterapi, barnbibliotek samt fristående konstnärer/filmare/pedagoger samt de organisationer som idag på olika sätt arbetar för att barn ska få se och göra film. Frilansande pedagoger ur den mediepedagogpool FS har byggt upp kan på sikt engageras som projektledare. Projekten utvecklas dessutom i samarbete mellan flera enheter på kulturförvaltningen. Konstenheten och Kultur i vårdens erfarenhet och av att arbeta med kultur i vårdmiljö ger goda förutsättningar för att tillsammans med sina upparbetade kontakter inom vården samt Film Stockholms kompetens utveckla modeller för att visa film, reflektera över den samt låta de unga själva uttrycka sej med filmmediet.

Varför behöver vi göra förstudier?

Att arbeta med film i vårdmiljö kräver som tidigare nämnts ett fördjupat etableringsarbete då man måste ta hänsyn till att besökarna dels är mycket sjuka och dels inte frivilligt befinner sig på platsen. Det kräver dessutom ett nära samarbete och förtroende hos dem som vårdar patienterna, inte minst när det gäller de yngre grupperna som personalen ofta har ett mycket stort ibland nästan beskyddande engagemang i. Vi behöver också få mer kunskap om vad som är möjligt och lämpligt när man jobbar med barn med olika sjukdomar. Vad vill de själva och hur mycket orkar de?

När det gäller möjligheten att visa film i t ex ett väntrum kräver också det särskild eftertanke . Vi vet alla hur starkt man kan reagera på en filmad berättelse vare sej man vill eller inte. Blicken dras per automatik till rörelsen i bilden. För att inte bara bli ett stressande inslag i miljön måste därför såväl film som plats väljas med stor omsorg. Att få glömma sin vardag en stund och drömma sej bort i filmens magiska värld är en upplevelse som kan bidra till välbefinnandet för en sjuk patient. Att själv berätta det som är angeläget i rörlig bild och ljud kan vara ett annat sätt att hantera en svår livssituation.

Förstudie 1

2010-01-11

Eget skapande för yngre barn med somatisk sjukdom

Research och framskrivning av projektmodeller (inklusive teknikförslag) där sjuka barn/ungdomar får skapa med rörlig bild. Tillsammans med vårdgivare på en-två platser och prövar projektledaren olika pedagogiska metoder (Digital storytelling, animation etc), tid och omfattning (kortare workshops alt återkommande kurs) för somatiskt sjuka barn Samarbetspartners; vårdgivare samt lekterapi/sjukhusbiblotek.

FS insats: övergripande projektledning, kamerautrustning

Kostnad 50 tkr

Extern mediepedagog 2 mån 50%

Förstudie 2 och pilotprojekt

Samverkan inom ungdomspsykiatri

Undersöka olika metoder i samarbete med förslagsvis ABF som tidigare genomfört en kurs för ungdomar inom den psykiatriska öppenvården. Unga patienter inom psykiatri får se film, reflektera över den och ges möjlighet att själva uttrycka sig genom digitalt berättande. Ett längre återkommande projekt av studiecirkeltyp för en mindre grupp unga. Hur kan Digital storytelling användas inom psykiatri för att hjälpa de unga att bearbeta sina problem? Ett projekt med ambitionen att gå djupare, arbetet dokumenteras med tex loggbok.

Samarbete med Barn- och ungdomspsykiatri, extern mediepedagog/ ev studieförbund m erfarenhet av liknande arbete.

FS insats: övergripande projektledning, kamerautrustning

Kostnad 100 tkr

Projektledare 3 mån 50 %, filmhyror, hyra av dator med redigeringsprogram , samt dokumentation

Förstudie 3 och pilotprojekt

Film för "Sinne och minne"

Framtagande av en modell för filmvisning inom geriatriken, uppföljande samtal lett av filmpedagog Visning av film för att minnas, film med igenkänning och sedan utifrån de upplevelsorna och kvaliteterna väljer filmpedagogen ut en film för sinnet. Ett komplement till det program som finns idag genom "Bio-dax".

Samarbete med vårdgivare inom geriatrik, extern filmpedagog

2010-01-11

FS insats: övergripande projektledning

Kostnad pedagog 3 månader halvtid, visningsersättningar, ev teknik 75 tkr

Projekt & förstudie 4

Väntrummbio

FS tar fram ett paket med konst/kort/dokumentärfilm som kan visas med befinnlig teknik i tex väntrum inom vården. Idag har man på sjukhusens akutmottagningar för barn tagit bort alla leksaker för att minimera smittspridning. Vi vill pröva att utforma en biohörna och ett filmpaket på en av akutmottagningarna och visa film för de minsta. Vi vill också etablera en visningsplats i väntrum för vuxna där vi i samarbete med personalen väljer ut ett program. En utvärdering av hur patienterna uppfattar visningarna bör göras efter ca en månad.

Samarbetspartners; vårdgivare inom SLL. Filmdistributörerna Filmform, Filmcentrum.

Mål för 2010: Etablera minst en plats i vården där filmerna visas för patienter

Kostnad: Investering i teknik, löpande visningsersättning för filmerna. Kan de helt eller delvis belasta KIV s budget? Andra kalkyler, betalningsvilja hos verksamheter, prenumeration på film i stället för akvarium?

Projekt 5

Planera distribution av "Allt var så nyss"

I utställningen "Allt var så nyss" förmedlas Mobila dokumentärredaktionens projekt där äldre fick berätta sina historier i bla film. Film Stockholm förfogar över utställningen som med sina många starka berättelser påminner om att de flesta har något viktigt att berätta. Utställningen har turnerat runt i Sverige och är i sitt nu lite mindre omfång lämplig att distribuera till lokaler där äldre, vårdpersonal, politiker och allmänhet kan ta del av den. Utställningen består idag av lösa delar, på de större konsthallar där den tidigare visats har det funnits stora ytor samt sakkunnig personal som kunnat hänga den på ett bra sätt. Regionbiblioteket är mycket positiva till utställningen men har uttryckt behovet av att den distribueras i en annan form. De platser vi nu har i åtanke har inte de möjligheterna utan vi behöver låta bygga om utställningen till ett färdigt "paket" som är lätt för tex ett bibliotek att bara ställa på en begränsad yta.

FS insats, samordna distribution av utställningen

Kostnad prel ca 75 tkr för att bygga skärmar som inkluderar plattskärm och ljudstation.